

Kipeät sielut
Hulluiden historia Suomessa

P E T T E R I P I E T I K Ä I N E N

Gaudeamus

Copyright © 2020 Kirjoittaja & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jukka Aalto / Armadillo Graphics

KL 92, 59.56109 • UDK 948.0, 616.8

ISBN 978-952-345-090-5

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2020

Sisällys

1. JOHDANTO, 7
  2. MIELISAIRAUS JA MIELISAIRAANHOITO 1800-LUVULLA, 26
  3. HULLUUDEN HALLINNOINTI AUTONOMIAN AJAN LOPULLA, 42
  4. VAIVAISTEN PARAATI:
MIELISAIRAAT HUUTOKAUPOISSA JA VAIVAISTALOISSA, 75
  5. KANSANPARANTAJIA, KYLÄHULLUJA JA KENRAALI IMPOLA, 102
  6. SISÄLLISSOTA MIELISAIRAALOISSA, 125
  7. HULLUT, HAITALLISET JA HERMOSTUNEET SOTIEN VÄLILLÄ, 165
  8. ”SIELU ON KIPPEE”:
LÄHIKUVIA POTILAISTA JA HEIDÄN SAIRAUKSISTAAN, 205
  9. PERIMÄ, PELÄSTYMINEN JA KONSTITUUTIO:
MIELISAIRAUDEN SYYT, 248
  10. HOITOKEINOT:
”OLI MENETELMÄ MIKÄ TAHANSA NIIN AINA JOKU PARANEE”, 270
  11. RIKOS, SAIRAUUS JA OIKEUS:
SYYN TAKEETTOMUUS JA MIELENTILATUTKIMUKSET, 309
  12. SODAT JA SOTIEN VARJOT, 331
- EPILOGI: ”KUIN OLISI OLLUT HULLUN KIRJOISSA”, 368
- VIITTEET, 371
- KUVIEN LÄHTEET, 391
- LÄHTEET JA KIRJALLISUUS, 393
- HAKEMISTO, 417